



Sygn. akt I KK 132/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **J. S.**

ukaranej za czyny z art. 116 § 1a k.w. i in. oraz z art. 14 ust. 1 pkt 2a i art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.
na posiedzeniu w dniu 10 maja 2022 r.
kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść ukaranej
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w K.
z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt II W [...],

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczeń o
karze zawartych w pkt 1. i 2. oraz orzeczenia o opłacie i w tym
zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi
Rejonowemu w K.**

UZASADNIENIE

J. S. została obwiniona o to, że:

1. w dniu 8 grudnia 2020 r. o godzinie 17:50 w K., woj. [...], na ulicy K., nie stosowała się do obowiązku zakrywania ust i nosa w przestrzeni ogólnodostępnej przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki,

- przyłbicy lub kasku ochronnego, tj. o czyn z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi oraz w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
2. w tym samym miejscu i czasie co w punkcie I nie stosowała się do obowiązku poruszania się pieszo w odległości nie mniejszej niż 1,5 m od innej osoby, tj. o czyn z art. 116 § 1 a k.w. w zw. z § 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi oraz w zw. z § 24 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
 3. w tym samym miejscu i czasie co w punkcie I spożywała napój alkoholowy w miejscu publicznym, tj. o czyn z art. 14 ust. 1 pkt 2a i art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem nakazowym z dnia 16 marca 2021 r., sygn. akt II W [...], uznał J. S. za winną popełnienia „czynu opisanego w punktach I i II części wstępnej wyroku nakazowego, tj. wykroczenia” z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi oraz w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii i za to na podstawie art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył jej karę 1 miesiąca ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin (pkt 1 wyroku). Uznał ją również za winną popełnienia czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku nakazowego, tj. wykroczenia z art. 14 ust. 1 pkt 2a i art. 43¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wymierzył jej karę grzywny w kwocie 1000 zł (punkt 2). Na podstawie art. 119 § 1 k.p.s.o.w. w zw. z § 1 i § 3 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.12.2017 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania (...) w sprawach o wykroczenia oraz art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach

karnych zasądził od J. S. na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane koszty postępowania w kwocie 50 zł i wymierzył jej opłatę w kwocie 1000 zł (punkt 3).

Od tego wyroku żadna ze stron nie wniosła sprzeciwu i uprawomocnił się on w dniu 24 kwietnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 21 maja 2021 r., sygn. akt II W [...], wstrzymał wykonanie wobec J. S. wyroku nakazowego „do czasu rozpoznania kasacji przez Sąd Najwyższy w tej sprawie, bądź podjęcia decyzji przez Pana Prokuratora Generalnego o niewystępowaniu z kasacją na korzyść ukaranej w tej sprawie”.

Kasację od wydanego w tej sprawie wyroku wniosł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 110 § 1 k.p.w. zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze zawartego w punktach 1. i 2. oraz orzeczenia o opłacie zawartego w punkcie 3. części dyspozytywnej, na korzyść obwinionej, zarzucając:

„ - rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 116 § 1a k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w., polegające na wymierzeniu obwinionej J. S., na podstawie tych przepisów, kary 1 miesiąca ograniczenia wolności, pomimo, iż żaden z czynów przypisanych obwinionej w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku, które stanowiły wykroczenia stypizowane w art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 46a i 46b ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U.2020.1845 j.t.) oraz w zw. z § 25 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie ustanowienia ogólnych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.2091) oraz z art. 116 § 1a k.w. w zw. z § 46a i 46b cyt. ustawy w zw. z § 24 ust. 1 pkt 1 cyt. Rozporządzenia, nie przewiduje za ich popełnienie takiego rodzaju kary, bowiem są one zagrożone jedynie karą grzywny albo nagany,

- rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu art. 9 § 2 k.w., polegające na jednoczesnym orzeczeniu o ukaraniu obwinionej za wyżej wymienione wykroczenia oraz wykroczenie zarzucane jej w pkt III wniosku o ukaranie i wymierzeniu jej dwóch kar jednostkowych, wbrew zasadzie wynikającej z tego przepisu, stanowiącej, iż przy jednoczesnym orzekaniu o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń sąd wymierza łącznie karę w granicach zagrożenia określonych

w przepisie przewidującym najsurowszą karę, którym w tym przypadku był przepis art. 14 ust. 2a i art. 43¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2021.1119 j.t.), przypisany obwinionej w punkcie 2 części dyspozytywnej wyroku,

- rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego, a mianowicie art. 119 § 1 k.p.s.w. w zw. z art. 3 ust. 1 w zw. z art. 21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, polegające na zasądzeniu od J. S. opłaty w kwocie 1.000 zł, podczas gdy zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 cyt. ustawy opłata wymierzona w postępowaniu wykroczeniowym w razie skazania na karę grzywny wynosi 10% od kwoty wymierzonej grzywny, nie mniej jednak niż 30 zł, a zatem w niniejszym wypadku opłata nie mogła być wyższa niż 100 zł”.

Wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w K..

Sąd Najwyższy, orzekając w składzie 1 sędziego (art. 15 § 2 i 4 k.p.s.w.) zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co przy zastosowaniu art. 535 § 5 k.p.k. pozwoliło uwzględnić ją w całości na posiedzeniu bez udziału stron. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wyrokując w sprawie J. S., Sąd Rejonowy w K. nie wykazał wymaganej staranności i naruszył kilka mających zastosowanie przepisów prawa. Już sama redakcja wyroku nasuwa zastrzeżenia, bowiem obwinioną uznano za winną „czynu (podkr. SN) opisanego w punktach I i II części wstępnej wyroku nakazowego, tj. wykroczenia (...)”, co pozostawało w sprzeczności z zastosowaniem przy wymiarze kary art. 9 § 2 k.w., w którym jest mowa o jednoczesnym ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń. Uchybieniami większej wagi były jednak te, na które wskazano w zarzutach kasacji.

Za wykroczenia zakwalifikowane z art. 116 § 1a k.w. (przepis obowiązujący od 29 listopada 2020 r.) niedopuszczalne było wymierzenie ukaranej kary ograniczenia wolności, bowiem przewidziana w tym przepisie sankcja takiej kary nie przewiduje; przedmiotowe wykroczenie jest zagrożone karą grzywny albo karą nagany. Zaistniałe naruszenie prawa materialnego trzeba ocenić jako rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku, bowiem bez tego naruszenia ukaranej

zostałaby wymierzona inna kara, według katalogu kar (art. 18 k.w.) łagodniejsza, niż kara ograniczenia wolności.

Podobną rangę miało naruszenie art. 9 § 2 k.w. Przepis ten stanowi, że „jeżeli jednocześnie orzeka się o ukaraniu za dwa lub więcej wykroczeń, wymierza się łącznie karę w granicach zagrożenia określonych w przepisie przewidującym najsurowszą karę, co nie stoi na przeszkodzie orzeczeniu środków karnych na podstawie innych naruszonych przepisów”. Tymczasem Sąd Rejonowy jednocześnie orzekając o ukaraniu obwinionej za trzy wykroczenia, wymierzył jej dwie kary, zamiast łącznie jedną karę.

W kasacji trafnie wskazano też na błędne określenie wysokości zasądzonej od obwinionej opłaty. Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, skazany w pierwszej instancji na karę grzywny obowiązany jest uiścić opłatę w wysokości 10%, nie mniej jednak niż 30 zł. Zatem przy wymierzeniu obwinionej kary grzywny w wysokości 1000 zł, tytułem opłaty Sąd winien zasądzić kwotę 100 zł, a nie 1000 zł. Można zauważyć, że niezależnie od wadliwości wymierzenia obwinionej dwóch kar, Sąd postąpił niekonsekwentnie, bowiem chociaż powołał art. 21 pkt 2 ustawy z 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, który stanowi, że w razie skazania w postępowaniu o wykroczenie na karę aresztu albo karę ograniczenia wolności, opłata wynosi 30 zł, nie znalazło to odbicia w treści wyroku.

Wobec stwierdzenia, że podniesione w kasacji uchybienia rzeczywiście zaistniały, należało postąpić zgodnie z wnioskiem skargi, tj. uchylić zaskarżony wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze oraz orzeczenia o opłacie i przekazać sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w K. do ponownego rozpoznania. Sąd ten, wydając wobec J. S. orzeczenie o karze oraz o opłacie, będzie respektował przepisy mające w tej sprawie zastosowanie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w wyroku.